

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ος όροφος, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ.: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 7/2023

Μεταξύ:

Κοινοπραξίας NUMBER CHAIN αποτελούμενης από Uni Systems συστήματα πληροφορικής μονοπρόσωπη ανώνυμη εμπορική εταιρεία και GRANT THORTON BLOCKCHAIN (CYPRUS) LTD

Αιτητών

v.

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Γιώργος Αναστασίου, Προεδρεύων
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Δήμος Θωμά, Μέλος

Αιτητές:

Κοινοπραξία NUMBER CHAIN αποτελούμενη από Uni Systems συστήματα πληροφορικής μονοπρόσωπη ανώνυμη εμπορική εταιρεία και GRANT THORTON BLOCKCHAIN (CYPRUS) LTD

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Δημήτρης Βάκης για Πύργου Βάκης Δ.Ε.Π.Ε., Δικηγόρος Αιτήτριας Εταιρείας
2. Νότα Πελεκάνου για Πύργου Βάκης Δ.Ε.Π.Ε., Δικηγόρος Αιτήτριας Εταιρείας
3. Αλέξης Νικολάου, Διευθυντής, Μέλος Κοινοπραξίας

Αναθέτουσα Αρχή:

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Έλενα Τόλλα δια Μ. Ηλιάδης & Συνεταίροι Δ.Ε.Π.Ε., Δικηγόρος Αναθέτουσας Αρχής
2. Παναγιώτα Χατζηστυλλή, Λειτουργός Νομικών θεμάτων ΓΕΡΗΕΤ

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 02 Ιουνίου 2023

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Η παρούσα διαδικασία αφορά την εξέταση προσφυγής της Κοινοπραξίας NUMBER CHAIN αποτελούμενης από Uni Systems συστήματα πληροφορικής μονοπρόσωπη ανώνυμη εμπορική εταιρεία και των GRANT THORTON BLOCKCHAIN (CYPRUS) LTD, (οι Αιτητές), εναντίον της απόφασης του ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ, (η Αναθέτουσα Αρχή), να απορρίψει την προσφορά τους αναφορικά με τον Διαγωνισμό αρ. 10/2022 με τίτλο «Παροχή υπηρεσιών αναφορικά με την ανάπτυξη πλατφόρμας αλυσίδας συστοιχιών (blockchain) και την υλοποίηση και ανάπτυξη εφαρμογής πρωτογενούς εκχώρησης και φορητότητας αριθμών», (ο Διαγωνισμός) και να κατακυρώσει στην εταιρεία ΣΑΪΜΠΕΡΣ ΑΕ (ο Επιτυχών).

Ο Διαγωνισμός προκηρύχθηκε στις 3/10/2022, με ανοικτή διαδικασία και τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών, αρχικά, στις 14/11/2022 και, κατόπιν τροποποίησης, στις 21/11/2022 κατά την οποία υπεβλήθησαν τέσσερις προσφορές:

1. NUMBER CHAIN (Κοινοπραξία αποτελούμενη από Uni Systems συστήματα πληροφορικής μονοπρόσωπη ανώνυμη εμπορική εταιρεία και GRANT THORTON BLOCKCHAIN (CYPRUS) LTD)
2. ΣΑΪΜΠΕΡΣ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
3. Κοινοπραξία αποτελούμενη από την INFOTREND INNOVATIONS COMPANY LTD και MOTIVIAN ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΛΥΣΕΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
4. AC GOLDMAN SOLUTIONS & SERVICES GSS LTD

Η Επιτροπή Αξιολόγησης προέβη καταρχήν σε εξέταση των προσφορών όσον αφορά τις προϋποθέσεις και τα δικαιολογητικά συμμετοχής και μετά από δώδεκα συνεδριάσεις ετοίμασε σχετική έκθεση στις 30/1/2023 την οποία και προώθησε στον Επίτροπο Επικοινωνιών ως Αναθέτουσα Αρχή. Στην έκθεση αναφερόταν ότι οι προσφοροδότες 1 (Αιτητές) και 3 δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις του Διαγωνισμού όσον αφορούσε τις προϋποθέσεις συμμετοχής και προέβαινε σε εισήγηση όπως μην προχωρήσει στην αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς τους. Για τους προσφοροδότες 2 και 4 η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι πληρούσαν τους όρους και προϋποθέσεις του Διαγωνισμού και προέβαινε σε εισήγηση όπως προχωρήσει στην αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς τους. Η Αναθέτουσα Αρχή ενέκρινε την Έκθεση Αξιολόγησης και τις εισηγήσεις που

περιείχε και ως εκ τούτου η Επιτροπή Αξιολόγησης προχώρησε με την αξιολόγηση των Τεχνικών Προσφορών των προσφοροδοτών 2. και 4. στις 7/2/2023, τις οποίες και βαθμολόγησε και, εισηγήθηκε προώθηση των προσφορών στο επόμενο στάδιο, αυτό της οικονομικής αξιολόγησης, εισήγηση την οποία ενέκρινε η Αναθέτουσα Αρχή στις 9/2/2023. Η οικονομική αξιολόγηση έγινε αυθημερόν και η εισήγηση της Επιτροπής Αξιολόγησης για κατακύρωση στην ΣΑΪΜΠΕΡΣ ΑΕ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ, εγκρίθηκε επίσης την ίδια μέρα, 9/2/2023. Σχετικές επιστολές γνωστοποίησης των αποτελεσμάτων εστάλησαν σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στις 10/2/2023.

Ακολούθησε στις 24/2/23 η άσκηση της παρούσας προσφυγής από τους Αιτητές.

ΘΕΣΕΙΣ ΑΙΤΗΤΩΝ

Οι Αιτητές προσβάλλουν καταρχήν την απόρριψη της προσφοράς τους, πράξη που έγινε με το αιτιολογικό ότι στην Ομάδα Έργου δεν περιλαμβανόταν ως εμπειρογνώμονας οποιοδήποτε πρόσωπο που ήταν εργοδοτούμενο στην Grant Thornton Advisory SLP, η οποία ήταν τρίτος φορέας στις δυνάμεις και εμπειρία του οποίου στηρίζονταν. Η θέση αυτή της Αναθέτουσας Αρχής προέκυψε κατόπιν επικοινωνίας με το Γενικό Λογιστήριο, από την οποία θεώρησε ότι,

εφόσον ένας προσφοροδότης στηριζόταν στις δυνατότητες τρίτου φορέα, ήταν απαραίτητο όπως στην Ομάδα Έργου του εν λόγω προσφοροδότη περιλαμβανόταν εμπειρογνώμονας που ήταν εργοδοτούμενος του τρίτου φορέα, άλλως η προσφορά του προσφοροδότη ήταν άκυρη. Κατά την άποψη των Αιτητών όμως, αυτό δεν προκύπτει από την αλληλογραφία της Αναθέτουσας Αρχής με το Γενικό Λογιστήριο. Όμως, ακόμη και να ήταν η θέση του Γενικού Λογιστηρίου ότι έτσι είχαν τα πράγματα, τέτοια θέση ήταν λανθασμένη, αντίθετη με τους όρους του συγκεκριμένου Διαγωνισμού και με τον περί Ρύθμισης των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων και για Συναφή Θέματα Νόμο 73(Ι)/2016, λανθασμένη και παράνομη.

Η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι η προσφορά τους δεν πληροί τον όρο 8.8.2.¹ του Μέρους Α του Διαγωνισμού (διότι στην Ομάδα Έργου δεν συμπεριλαμβάνεται πρόσωπο από τον τρίτο φορέα) βρίσκει τους Αιτητές να

---

¹ 8.8.2 του Μέρους Α:

«Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν τις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες:

... Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τουλάχιστον μια Σύμβαση με αντικείμενο που να περιλαμβάνει την ανάπτυξη, εγκατάσταση και παραγωγική λειτουργία διαδικτυακού πληροφοριακού συστήματος με βάση την τεχνολογία Blockchain. Η αξία της Σύμβασης που αντιστοιχεί στα πιο πάνω πρέπει να είναι τουλάχιστον 50.000 ευρώ. Σε περίπτωση που η σύμβαση έχει ολοκληρωθεί από Ένωση ή Κοινοπραξία Οικονομικών Φορέων, ο Οικονομικός Φορέας που συμμετέχει στην προσφορά θα πρέπει να έχει εκτελέσει το μέρος της Σύμβασης που αφορούσε στην ανάπτυξη και εγκατάσταση του λογισμικού συστήματος παρόμοιας λειτουργικότητας. Το συνολικό ποσό της σύμβασης που θα δηλωθεί για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων της συγκεκριμένης απαίτησης πρέπει να είναι ολόκληρο το ποσό της σύμβασης και όχι αυτό που του αναλογεί με βάση το ποσοστό συμμετοχής του Φορέα.»

διαφωνούν κάθετα, ισχυριζόμενοι ότι αυτό ισοδυναμεί με εισαγωγή, μετά την υποβολή προσφορών από τους προσφοροδότες και κατά το στάδιο της αξιολόγησης, νέων όρων στα έγγραφα του Διαγωνισμού. Προς ενδυνάμωση του επιχειρήματος τους αναφέρονται και στην παράγραφο 10.3² (Περιεχόμενα Προσφοράς) των όρων του Διαγωνισμού από την οποία, κατά την άποψη τους, σαφέστατα συνάγεται ότι είναι δυνατό και επιτρεπτό ο προσφέρων να στηρίζεται στις δυνατότητες τρίτου φορέα και στην Ομάδα Έργου να μην περιλαμβάνεται εμπειρογνώμονας του τρίτου φορέα. Αυτό, ισχυρίζονται, επιβεβαιώνει και η σχετική απόφαση της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στην προσφυγή 27/2022:

«Επί του ισχυρισμού των Αιτητών ότι η προσφορά του Επιτυχόντα δεν πληροί τον όρο 3.3.8.1(i)4 & 5, είμαστε της άποψης ότι η φράση «αναγκαίοι πόροι» δεν μπορεί να ερμηνεύεται στενά και μόνον σε μηχανικό εξοπλισμό ή/και πρόσωπα, εκτός εάν αυτά είναι όντως «αναγκαία». Όταν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, το αντικείμενο για το οποίο θα προσφέρει πόρους ο τρίτος φορέας αφορά την μεταφορά εμπειρίας ή τεχνογνωσίας, τότε αυτή η «μεταφορά» δυνατόν να έχει άλλες μορφές, ο ακριβής καθορισμός των οποίων δεν αποτελεί απαίτηση του Νόμου ή των όρων. Προς ικανοποίηση του άρθρου 63.(1) του Νόμου, ο συγκεκριμένος τρίτος φορέας PARESA S.p.A παρέχει, μέσω του Εντύπου 11, την διαβεβαίωση και, εγγυάται ότι θα θέσει στην διάθεση του Επιτυχόντα όλους τους αναγκαίους πόρους για την ολοκλήρωση του έργου, ήτοι, την παροχή “know-how, expertise, experience, technical assistance” και, ουδεμία περαιτέρω απόδειξη ή υπόδειξη απαιτείται πέραν των αποδεικτικών στοιχείων ότι όντως κατέχει την εμπειρία αυτή και την επαγγελματική ικανότητα. Αυτά απαιτούνται από και δίδονται μέσω του Εντύπου 6 των όρων του διαγωνισμού. Ασφαλώς, η φυσική, ηλεκτρονική, ακουστική ή άλλως-πως παρουσία ανθρώπων του τρίτου φορέα στο έργο δεν αποκλείεται αλλά, η δηλωμένη εμπλοκή τους σε όργανα που απαιτούν οι όροι του διαγωνισμού δεν αποτελεί απαίτηση.»

---

² «Σε περίπτωση που ο Προσφέρων στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων και στην Ομάδα Έργου περιλαμβάνονται εμπειρογνώμονες που είναι μόνιμοι εργοδοτούμενοι των άλλων φορέων δεν απαιτείται η υποβολή δηλώσεων των προσώπων αυτών, οι οποίες απαιτούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 πιο πάνω.»

Οι Αιτητές προσβάλλουν ακολούθως και την εγκυρότητα της προσφοράς του Επιτυχόντα ισχυριζόμενοι ότι, ενώ αυτό που απαιτεί ο Διαγωνισμός είναι η ανάπτυξη πλατφόρμας blockchain η οποία να μπορεί ελεύθερα και κατά την απόλυτη βούληση της Αναθέτουσας Αρχής να αξιοποιηθεί από την Αναθέτουσα Αρχή και για άλλες νέες εφαρμογές, χωρίς να υπάρχει εξάρτηση από τον Επιτυχόντα προσφοροδότη, αυτό δεν ικανοποιείται από την προσφορά του. Συγκεκριμένα και αναφερόμενοι στις παραγράφους 4.1 του Μέρους Α και 2.4.1 του Παραρτήματος ΙΙΙ των εγγράφων του Διαγωνισμού³, υποβάλλουν ότι από μελέτη της προσφοράς του Επιτυχόντα διαφαίνεται ότι η πιο πάνω ουσιώδης απαίτηση και όρος του Διαγωνισμού δεν ικανοποιούνται από την προσφορά του, για τους εξής λόγους τους οποίους παραθέτουμε αυτούσιους:

«...»

- a. *Η προτεινόμενη από τον επιτυχοντα προσφοροδότη πλατφόρμα Primortia αναφέρεται σε ιδιόκτητη λύση με άδεια χρήσης. Αυτό περιορίζει την μελλοντική αξιοποίηση/προοπτική της (μετά από τα 5 χρόνια) από την Αναθέτουσα Αρχή. Οποιοσδήποτε επεκτάσεις, τροποποιήσεις ή νέες εφαρμογές θα πρέπει να γίνονται αποκλειστικά με χρήση του δικτύου του επιτυχόντα προσφοροδότη και μετά από σχετική άδεια του.*

---

³ 4.1 του Μέρους Α « Αντικείμενο της Σύμβασης αποτελεί η ανάπτυξη πλατφόρμας αλυσίδας συστοιχιών (blockchain) και η υλοποίηση και ανάπτυξη εφαρμογής πρωτογενούς εκχώρησης και φορητότητας αριθμών.

Η Σύμβαση αποτελεί μέρος της στρατηγικής του Επιτρόπου Επικοινωνιών για την εναρμόνιση των διαδικασιών που υπόκειται στην ρυθμιστική επίβλεψή του με νέες καινοτόμες τεχνολογίες, και η ανάπτυξη εργαλείου βελτίωσης της υφιστάμενης διαδικασίας φορητότητας με στόχο την απλοποίηση και εκσυγχρονισμό των διαδικασιών, μείωση του κόστους, ενίσχυση της διαφάνειας και αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους τελικούς χρήστες»

2.4.1 του Παραρτήματος ΙΙΙ (Τεχνικές Προδιαγραφές): «*Το έργο απαιτεί την υλοποίηση πλατφόρμας δικτύου αλυσίδας συστοιχιών που να μπορεί να φιλοξενεί και να υποστηρίζει εφαρμογές βασισμένες σε έξυπνα συμβόλαια. Το δίκτυο δεν θα πρέπει να περιορίζεται σε μία εφαρμογή αφού σκοπός του έργου είναι η αξιοποίηση του σε μελλοντικές εφαρμογές που ενδεχομένως να προκύψουν.*»

- b. *Η χρήση της προτεινόμενης πλατφόρμας Primortia, αναφέρεται σε ένα γενικό Πληροφοριακό σύστημα για την αυτοματοποίηση επιχειρηματικών διεργασιών (business processes). Ο σκοπός του έργου δεν είναι η ανάπτυξη ενός πληροφοριακού συστήματος για αυτοματοποίηση διεργασιών αλλά (i) ή δημιουργία υποδομής/δικτύου permissioned blockchain και (ii) ανάπτυξη εφαρμογής πρωτογενούς εκχώρησης και φορητότητας αριθμών.*
- c. *Ο επιτυχόντας προσφοροδότης στην πρόταση του υποστηρίζει ότι το συγκεκριμένο πληροφοριακό σύστημα μπορεί να υποστηρίξει τις προδιαγραφές του έργου. Αυτό δεν τεκμηριώνεται από την τεχνική ανάλυση και αμφισβητείται για τους παρακάτω λόγους:*
- i. *Το δίκτυο blockchain που προσφέρεται από την πλατφόρμα Primortia αναφέρεται σε ένα ιδιωτικό δίκτυο το οποίο δεν δίνει αυτονομία στην Αναθέτουσα Αρχή για μελλοντική αξιοποίηση. Δεν ξεκαθαρίζεται ποιος θα είναι ο κύριος κάτοχος του δικτύου και πως θα συμμετέχουν οι κόμβοι.*
  - ii. *Δεν τεκμηριώνεται πώς το δίκτυο/υποδομή θα είναι αυτόνομη και ότι δεν θα περιορίζεται η μελλοντική αξιοποίηση του από την Αναθέτουσα Αρχή.*
  - iii. *Δεν τεκμηριώνεται πως τα business processes θα υλοποιούν τις διαδικασίες που αποτυπώνονται στα έξυπνα συμβόλαια (smart contracts). Προβληματίζει η μελλοντική ανάπτυξη εφαρμογών με την προσθήκη επιπρόσθετων έξυπνων συμβολαίων στην πλατφόρμα Primortia.*
- d. *Προκύπτει ότι για οποιαδήποτε μελλοντική άλλη χρήση της προτεινόμενης πλατφόρμας / δικτύου η Αναθέτουσα Αρχή θα χρειάζεται την άδεια ή και εμπλοκή του επιτυχόντα προσφοροδότη. Η προτεινόμενη από τον επιτυχόντα προσφοροδότη λύση εγκλωβίζει την Αναθέτουσα Αρχή στον επιτυχόντα προσφοροδότη και στην χρήση του δικτύου του σε σχέση με οποιαδήποτε άλλες μελλοντικές εφαρμογές που τυχόν θα θέλει να αναπτύξει η Αναθέτουσα Αρχή σύμφωνα με την πολιτική της όπως αυτή καταγράφεται στον όρο 4.1 του Μέρους Α.*

...».

Οι Αιτητές, καταληκτικά, αποφαινόμενοι ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής να κρίνει την προσφορά του Επιτυχόντα έγκυρη καθώς και η απόφαση της να κατακυρώσει τον Διαγωνισμό σε αυτόν είναι λανθασμένη, παράνομη και άκυρη τουλάχιστο λόγω έλλειψης οποιασδήποτε δέουσας έρευνας ως προς την συμμόρφωση της προσφοράς με ουσιώδεις όρους του Διαγωνισμού.

ΘΕΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ

Απορρίπτοντας τον πρώτο λόγο προσφυγής των Αιτητών, η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμπει στην Έκθεση Αξιολόγησης με απόσπασμα που θεωρείται χρήσιμο να παρατεθεί αυτούσιο εδώ:

«Όσον αφορά τον Προσφέρων 1:

Δεν πληροί το κριτήριο της παραγράφου 8.8.2 για τον ακόλουθο λόγο:

Το αναφερόμενο στην Προσφορά Έργο «Cygnus – Coinsurance Blockchain Platform» εκτελέστηκε από την εταιρεία GRANT THORNTON ADVISORY SLP. Η εταιρεία GRANT THORNTON ADVISORY SLP με βάση το «Έντυπο 13 –Δήλωση Άλλων Φορέων - GRANT THORNTON ADVISORY SLP» εμφανίζεται ως Τρίτος Φορέας. Με βάση το Έντυπο αυτό η εταιρεία θα διαθέσει τους αναγκαίους πόρους σε περίπτωση ανάθεσης του Έργου προς τον Ανάδοχο. Δεν αναφέρει συγκεκριμένα ποιους πόρους θα διαθέσει.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι στο Έντυπο 8 «Πίνακας Παρουσίασης Ομάδας Έργου» κανένας από τους Βασικούς Εμπειρογνώμονες δεν εργοδοτείται από τον συγκεκριμένο φορέα.

Σύμφωνα με τον Οδηγό Βέλτιστων Πρακτικών του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, στην περίπτωση που ο προσφέρων επικαλείται τις δυνατότητες άλλων φορέων, οι απαιτήσεις πρέπει να πληρούνται από τον προσφέροντα και τους άλλους φορείς σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στα έγγραφα διαγωνισμού πρόνοιες.

Επί τούτου με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 23 Δεκεμβρίου 2022 ζητήθηκε η θέση του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας. Το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας με ηλεκτρονικό μήνυμα ημερομηνίας 28/12/2022 (eosis 396202) απάντησε ότι: «Το έντυπο στήριξης θα πρέπει να υποβάλλεται από τον οικονομικό φορέα ο οποίος έχει εκτελέσει τη σύμβαση και έχει και την αντίστοιχη εμπειρία. Επίσης θα πρέπει να περιλαμβάνει και τους πόρους τους οποίους θα διαθέσει για να στηρίζει τον εν δυνάμει ανάδοχο π.χ. άτομα στην ομάδα έργου».

Κατόπιν διευκρινιστικού ερωτήματος που υποβλήθηκε από το ΓΕΡΗΕΤ στις 28/12/2022 το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας απάντησε με ηλεκτρονικό μήνυμα στις 04/01/2023 (eosis 396506) ότι «Εφόσον στηρίζεται σε εμπειρία σε τρίτο φορέα και έχουν συμπεριληφθεί στην ομάδα έργου άτομα από τον τρίτο φορέα τα οποία έχουν την εν λόγω εμπειρία, θεωρούμε ότι ικανοποιούν τον όρο της διάθεσης των αναγκαίων (αναφερόμενων) πόρων και δεν απαιτείται άλλη βεβαίωση».

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω ο Προσφέρων 1 ο οποίος δεν περιλαμβάνει στην Ομάδα Έργου άτομα από την εταιρεία GRANT THORNTON ADVISORY SLP (τρίτος φορέας ο οποίος εκτέλεσε παρόμοιο έργο), δεν πληροί το κριτήριο της παραγράφου 8.8.2 διότι δεν συμπεριλαμβάνεται άτομο της εταιρείας αυτής στην ομάδα έργου όπως κοινοποιήθηκε στο έντυπο 5. Ως εκ τούτου η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν θα προχωρήσει στην αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς του Προσφέροντος 1.»

Όπως προκύπτει από το πιο πάνω απόσπασμα και όπως η ίδια παραδέχεται, η Αναθέτουσα Αρχή έκρινε ότι οι Αιτητές δεν πληρούσαν τον όρο 8.8.2⁴ του Μέρους Α των εγγράφων του διαγωνισμού και η προσφορά τους κρίθηκε απαράδεκτη. Πέραν της επιχειρηματολογίας αυτής, η Αναθέτουσα Αρχή ανέπτυξε, μέσω της γραπτής της αγόρευσης στην προσφυγή, την περίπτωση όπου όταν ένας Οικονομικός Φορέας στηρίζεται στις δυνάμεις Τρίτου Φορέα, ο Τρίτος Φορέας έχει την υποχρέωση να συμπληρώσει το Έντυπο 13 «Δήλωση Τρίτου Φορέα», σύμφωνα με το οποίο υποχρεούται να περιγράψει τη συνεισφορά του στο Έργο.

Το Έντυπο 13 αναφέρει :

---

⁴ «Τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες»

8.8.2

«Για τη συμμετοχή τους στο διαγωνισμό, οι Οικονομικοί Φορείς πρέπει να πληρούν υποχρεωτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις που αφορούν τις τεχνικές και επαγγελματικές τους ικανότητες:

1. -----
2. *Να έχει ολοκληρώσει επιτυχώς κατά τα τελευταία τρία (3) έτη τουλάχιστον μια Σύμβαση με αντικείμενο που να περιλαμβάνει την ανάπτυξη, εγκατάσταση και παραγωγική λειτουργία διαδικτυακού πληροφοριακού συστήματος με βάση την τεχνολογία Blockchain. Η αξία της Σύμβασης που αντιστοιχεί στα πιο πάνω πρέπει να είναι τουλάχιστον 50.000 ευρώ. Σε περίπτωση που η σύμβαση έχει ολοκληρωθεί από Ένωση ή Κοινοπραξία Οικονομικών Φορέων, ο Οικονομικός Φορέας που συμμετέχει στην προσφορά θα πρέπει να έχει εκτελέσει το μέρος της Σύμβασης που αφορούσε στην ανάπτυξη και εγκατάσταση του λογισμικού συστήματος παρόμοιας λειτουργικότητας. Το συνολικό ποσό της σύμβασης που θα δηλωθεί για την εκπλήρωση των προϋποθέσεων της συγκεκριμένης απαίτησης πρέπει να είναι ολόκληρο το ποσό της σύμβασης και όχι αυτό που του αναλογεί με βάση το ποσοστό συμμετοχής του Φορέα.*
3. *Νοείται ότι σε περίπτωση που ο προσφέρων είναι κοινοπραξία προσώπων, η ανωτέρω προϋπόθεση (σημείο 2) αρκεί να πληρείται αθροιστικά από τα μέλη της κοινοπραξίας.»*

«Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, εμείς οι <Όνομα Φορέα> σας εγγυόμαστε ότι σε περίπτωση ανάδειξης του <Όνομα Οικονομικού Φορέα> ως Αναδόχου θα θέσουμε στη διάθεση του τους κατά περίπτωση αναγκαίους πόρους που αφορούν <περιγραφή συνεισφοράς στο Έργο>*.»

ενώ, με σημείωση, αναφέρεται :

«Σημείωση:

* Θα πρέπει να καθορισθούν και αναλυθούν οι πόροι που θα διατεθούν προς τον Ανάδοχο για τη συγκεκριμένη σύμβαση.»

Κατά την άποψη της Αναθέτουσας Αρχής, η GRANT THORNTON ADVISORY SLP αναφέρει γενικά και χωρίς την απαιτούμενη ανάλυση στο Έντυπο 13, ότι θα παρέχει τη στήριξη και τη βοήθεια της στους Αιτητές παρά το γεγονός ότι στο Έντυπο 13 ρητά αναγράφεται ότι επιβάλλετο να προσδιοριστεί και να αναλυθεί η παρεχόμενη στήριξη. Συνεπώς, υποστηρίζει ότι παρουσιάζεται πλήρης απουσία προσδιορισμού των πόρων που θα διέθετε η GRANT THORNTON ADVISORY SLP αλλά και εμπλοκής ανθρώπινου δυναμικού που θα μπορούσε να οδηγήσει στην μεταφορά της απαιτούμενης τεχνικής επαγγελματικής ικανότητας του όρου 8.8.2., Μέρος Α', των Εγγράφων του Διαγωνισμού. Εκ των ανωτέρω, η Αναθέτουσα Αρχή συμπεραίνει ότι ο τρίτος φορέας, GRANT THORNTON ADVISORY SLP, με την δήλωση του όπως υποβλήθηκε, και χωρίς να έχει συμπεριλάβει στην ομάδα έργου άτομα της εταιρείας αυτής, δεν έθεσε πράγματι στην διάθεση των Αιτητών την απαιτούμενη εμπειρία.

Αναφορά γίνεται από την Αναθέτουσα Αρχή και στο σχετικό συμπληρωματικό ερώτημα που υπέβαλε στο Γενικό Λογιστήριο το οποίο απάντησε ότι, εφόσον ο Οικονομικός Φορέας στηρίζεται για εμπειρία σε Τρίτο Φορέα και έχουν συμπεριληφθεί στην ομάδα έργου άτομα από τον τρίτο φορέα τα οποία έχουν την εν λόγω εμπειρία, το Γενικό Λογιστήριο θεωρεί ότι ικανοποιούν τον όρο της διάθεσης των αναγκαίων (αναφερόμενων) πόρων και δεν απαιτείται άλλη βεβαίωση. Η Αναθέτουσα Αρχή θεωρεί ότι αυτή η απάντηση του Γενικού Λογιστηρίου είναι σε πλήρη σύμπτωση με τους όρους του Διαγωνισμού και ότι το Έντυπο 13, το οποίο αφορά τον Τρίτο Φορέα και τους πόρους τους οποίους θα διαθέσει για την εκτέλεση του Έργου, πρέπει να συνάδει με το Έντυπο 8 που αφορά την Ομάδα Έργου και είναι οι Βασικοί Εμπειρογνώμονες οι οποίοι θα εκτελέσουν το Έργο.

Αναφορά κάνει η Αναθέτουσα Αρχή και στην επίκληση της απόφασης 27/2022 της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών (βλέπε πιο πάνω), για να ισχυριστεί ότι η εν λόγω απόφαση διαφοροποιείται από τα δεδομένα της παρούσας υπόθεσης. Είναι θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι στην εκεί υπόθεση ο τρίτος φορέας είχε δηλώσει ακριβώς τι πόρους θα έθετε στην διάθεση του προσφοροδότη κάτι που δεν συμβαίνει στην παρούσα περίπτωση όπου ο τρίτος φορέας δεν καθόρισε τους πόρους που θα έθετε στην διάθεση των Αιτητών για την μεταφορά της πείρας. Είναι επομένως θέση της ότι η μεταφορά της τεχνικής και επαγγελματικής

ικανότητας του όρου 8.8.2, Μέρος Α', των Εγγράφων του Διαγωνισμού, δεν αποδείχθηκε από τους Αιτητές, λαμβανομένου υπόψη ότι στην ομάδα έργου δεν συμπεριλήφθηκε άτομο που έχει σχέση με τον τρίτο φορέα.

Η Αναθέτουσα Αρχή απορρίπτει επίσης και τους ισχυρισμούς των Αιτητών περί ακυρότητας της Προσφοράς του Επιτυχόντα, με την θέση ότι διεξήγαγε δέουσα και επαρκή έρευνα η οποία οδήγησε στην απόφαση ανάθεσης του διαγωνισμού στον Επιτυχόντα. Αντιθέτως, είναι οι ερμηνείες που δίδουν οι Αιτητές στους όρους του διαγωνισμού που παρουσιάζουν σφάλμα εφόσον, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, παράγραφος 2.4.1 των όρων, είναι σαφές ότι οι λειτουργίες της πλατφόρμας είναι συγκεκριμένες και η επεξήγηση για κάθε λειτουργία φαίνεται στον πιο πάνω όρο του διαγωνισμού, υπάρχει δε και σχέδιο στον εν λόγω όρο για το πώς απαιτείται να λειτουργεί. Οι τεχνικοί όροι του διαγωνισμού δεν απαγορεύουν την χρήση άδειας της πλατφόρμας ενώ, στην Τεχνική Προσφορά του Επιτυχόντα, στο Έντυπο 7, αναφέρεται: *«Το έργο απαιτεί την υλοποίηση/ανάπτυξη πλατφόρμας δικτύου αλυσίδας συστοιχιών. Η πλατφόρμα μπορεί να παρέχεται σαν υπηρεσία (Blockchain as a Service) είτε να αναπτυχθεί στο περιβάλλον της εφαρμογής. Η επιλογή της πλατφόρμας αλυσίδας συστοιχιών πρέπει να ικανοποιεί τις προδιαγραφές όπως αναφέρονται στη παράγραφο 2.4.1 των Τεχνικών Προδιαγραφών.»* στη δε «Επεξήγηση και Παραπομπή» αναφέρεται ότι από τον Επιτυχόντα: *«Προσφέρεται η πλατφόρμα Primordia η οποία*

ενσωματώνει τεχνολογία Block Chain η οποία θα προσαρμοστεί για τις ανάγκες του παρόντος έργου. Η πλατφόρμα παρέχεται με άδεια χρήσης Κεφάλαιο 1.3.2.4.1 και Κεφάλαιο 1.6.».

Επομένως, καταλήγει, από τα πιο πάνω προκύπτει σαφής δήλωση του Επιτυχόντα για την συμμόρφωση του με τους όρους του διαγωνισμού και αναφορά του ότι προσφέρεται η πλατφόρμα Primordia η οποία ενσωματώνει τεχνολογία Block Chain η οποία θα προσαρμοστεί για τις ανάγκες του παρόντος έργου. Οι όροι του διαγωνισμού δεν απαγορεύουν την άδεια χρήσης της πλατφόρμας και περαιτέρω, η άδεια χρήσης αφορά την άδεια χρήσης της πλατφόρμας και δεν περιορίζει την επεκτασιμότητα ούτε και το εύρος των λειτουργιών της πλατφόρμας.

Καταληκτικά η Αναθέτουσα Αρχή αναφέρει ότι η δικαιοδοσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών είναι να ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης αποφεύγοντας να ελέγξει την ουσιαστική κρίση της διοίκησης, ούτε υπεισέρχεται σε τεχνικά θέματα με σκοπό να διαπιστώσει, αξιολογήσει, ή επιλύσει τεχνικά ζητήματα, καθ' ότι αυτά αφορούν κατ' εξοχήν τη διοίκηση. Η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του διαγωνισμού στον Επιτυχόντα,

ισχυρίστηκε, είναι αποτέλεσμα δέουσας έρευνας και η απόφαση αιτιολογείται πλήρως.

Η Αναθέτουσα Αρχή καταλήγει με αναφορά στην απόφαση **FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS LTD v. Δημοκρατίας**, Α.Ε. 34/2012, ημερ. 15.12.2017, όπου η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου, εξετάζοντας το ζήτημα της υπό της Διοίκησης διενέργειας δέουσας έρευνας, επεσήμανε, με αναφορά στις **Nicolaou v. Minister of Interior a.o.** (1974) 3 C.L.R. 189, **Δημοκρατία v. Κοινότητας Πυργών κ.α.** (1996) 3 Α.Α.Δ. 503, **Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας v. Ζάμπογλου** (1997) 3 Α.Α.Δ. 270, **Χαράλαμπος Κύπρου Χωματένος v. Δημοκρατίας**, Α.Ε. Αρ. 102/09, 14.3.2013 και **Logicom Public Ltd v. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών κ.α.**, ECLI:CY:AD:2014:C24, Α.Ε. Αρ. 153/2009, ημερ. 14.1.2014, ότι το κριτήριο για την επάρκεια και πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση όλων των ουσιωδών στοιχείων, που παρέχουν και τη βάση για εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, αναλόγως συνυφασμένων με το αντικείμενο της διαφοράς. Αυτό δε ανάγεται στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης. Αναφέρει επίσης ότι η έκταση, ο τρόπος και η διαδικασία έρευνας του υπό εξέταση θέματος, ποικίλει ανάλογα με το αντικείμενο του. Η δε έρευνα θεωρείται επαρκής εφόσον επεκτείνεται στη διερεύνηση κάθε γεγονότος που είναι σχετικό. Περαιτέρω, ως είναι παγίως αναγνωρισμένο, το αναθεωρητικό Δικαστήριο δεν ασχολείται με τη διαπίστωση

πρωτογενών γεγονότων, αλλά εστιάζει την προσοχή του στο κατά πόσον η διεξαχθείσα έρευνα ήταν επαρκής (βλ. *Καμηλάρης ν. Δημοκρατίας* (1991) 4 *A.A.Δ.* 725 και *Δημοκρατία ν. C. Kassinos Construction Ltd* (1990) 3(E) *A.A.Δ.* 3835).

ΑΠΟΦΑΣΗ

Μελετήσαμε προσεκτικά το πρώτο επιχείρημα των Αιτητών, το οποίο ασχολήθηκε εκτενώς με την ερμηνεία του όρου 8.8.2. Θα συμφωνήσουμε με τους Αιτητές ότι ο όρος αυτός δεν περιέχει ρητή προϋπόθεση συμμετοχής στελεχών Τρίτου Φορέα στην Ομάδα Έργου του Εντύπου 8 «Πίνακας Παρουσίασης Ομάδας Έργου» και, για αυτό τον λόγο, δεν αποτελεί υποχρέωση των προσφοροδοτών να παρουσιάζουν στελέχη του Τρίτου Φορέα στο Έντυπο 5 «Υπόδειγμα Βιογραφικού Σημειώματος».

Από την έκθεση αξιολόγησης διαβάζουμε ότι,

«Κατόπιν διευκρινιστικού ερωτήματος που υποβλήθηκε από το ΓΕΡΗΕΤ στις 28/12/2022 το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας απάντησε με ηλεκτρονικό μήνυμα στις 04/01/2023 (eoasis 396506) ότι «Εφόσον στηρίζεται σε εμπειρία σε τρίτο φορέα και έχουν συμπεριληφθεί στην ομάδα έργου άτομα από τον τρίτο φορέα τα οποία έχουν την εν λόγω εμπειρία, θεωρούμε ότι ικανοποιούν τον όρο της διάθεσης των αναγκαίων (αναφερόμενων) πόρων και δεν απαιτείται άλλη βεβαίωση.»

αλλά θα διαφωνήσουμε με το αμέσως μετά [στην έκθεση αξιολόγησης] εξαχθέν συμπέρασμα της Αναθέτουσας Αρχής,

«Λαμβάνοντας υπόψιν τα πιο πάνω ο Προσφέρων 1 ο οποίος δεν περιλαμβάνει στην Ομάδα Έργου άτομα από την εταιρεία GRANT THORNTON ADVISORY SLP (τρίτος φορέας ο οποίος εκτέλεσε παρόμοιο έργο), δεν πληροί το κριτήριο της παραγράφου 8.8.2 διότι δεν συμπεριλαμβάνεται άτομο της εταιρείας αυτής στην ομάδα έργου όπως κοινοποιήθηκε στο έντυπο 5. Ως εκ τούτου η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν θα προχωρήσει στην αξιολόγηση της Τεχνικής Προσφοράς του Προσφέροντος 1.»

το οποίο ούτε τον όρο 8.8.2 ερμηνεύει ορθά αλλά ούτε και την απάντηση του Γενικού Λογιστηρίου η οποία αναφέρεται στις συνθήκες κάτω από τις οποίες δεν απαιτείται άλλη βεβαίωση και όχι σε ρητή υποχρέωση συμπερίληψης ατόμων του τρίτου φορέα στην ομάδα έργου⁵. Θεωρούμε αναγκαίο στο σημείο αυτό να υπογραμμίσουμε ότι την μοναδική ευθύνη απόφασης φέρει η Αναθέτουσα Αρχή και όχι το Γενικό Λογιστήριο του οποίου ο συμβουλευτικός ρόλος δεσπόζει μεν αλλά η όποια ερμηνεία του δεν δεσμεύει την Αναθέτουσα Αρχή.

Ασφαλώς, ούτε η αναφορά της έκθεσης αξιολόγησης, στον Οδηγό Βέλτιστων Πρακτικών του Γενικού Λογιστηρίου βοηθά την εξαγωγή του συμπεράσματος και της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής:

«Σύμφωνα με τον Οδηγό Βέλτιστων Πρακτικών του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας, στην περίπτωση που ο προσφέρων επικαλείται τις δυνατότητες άλλων φορέων, οι απαιτήσεις πρέπει να πληρούνται από τον προσφέροντα και τους άλλους φορείς σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στα έγγραφα διαγωνισμού πρόνοιες.»

---

⁵«Εφόσον στηρίζεται σε εμπειρία σε τρίτο φορέα και έχουν συμπεριληφθεί στην ομάδα έργου άτομα από τον τρίτο φορέα τα οποία έχουν την εν λόγω εμπειρία, θεωρούμε ότι ικανοποιούν τον όρο της διάθεσης των αναγκαίων (αναφερόμενων) πόρων και δεν απαιτείται άλλη βεβαίωση»

εφόσον είναι βασισμένη στην εκ προοιμίου λανθασμένη ερμηνεία ότι ο όρος 8.8.2 δεν πληρείται.

Μένει να μελετηθεί η αναφορά της έκθεσης αξιολόγησης στον τρόπο με τον οποίο οι Αιτητές συμπλήρωσαν το Έντυπο 13 «Δήλωση Άλλων Φορέων» και συγκεκριμένα ο τρόπος με τον οποίο ανταποκρίθηκαν στην Σημείωση στο κάτω μέρος:

Έντυπο 13 :

«Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, εμείς οι <Όνομα Φορέα> σας εγγυούμαστε ότι σε περίπτωση ανάδειξης του <Όνομα Οικονομικού Φορέα> ως Αναδόχου θα θέσουμε στη διάθεση του τους κατά περίπτωση αναγκαίους πόρους που αφορούν <περιγραφή συνεισφοράς στο Έργο>*.»

«Σημείωση:

* Θα πρέπει να καθορισθούν και αναλυθούν οι πόροι που θα διατεθούν προς τον Ανάδοχο για τη συγκεκριμένη σύμβαση.»

Οι Αιτητές δεν έδωσαν συγκεκριμένο κατάλογο των πόρων που θα διαθέσουν αλλά αντ' αυτού συμπλήρωσαν το Έντυπο 13 ως εξής:

“With reference to the above matter, we Grant Thornton Advisory SLP (Grant Thornton Spain) guarantee you that in the event that “Number Chain” is selected as the Contractor, we will make available to them the resources necessary for the provision of the Technical and professional skills as described in paragraph 8.8.2 of Part A.”

Επί του σημείου αυτού η απόφαση μας στην Προσφυγή 27/2022 δίδει την καθαρή ερμηνεία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών στο θέμα:

«Επί του ισχυρισμού των Αιτητών ότι η προσφορά του Επιτυχόντα δεν πληροί τον όρο 3.3.8.1(i)4 & 5, είμαστε της άποψης ότι η φράση «αναγκαίοι πόροι» δεν μπορεί να ερμηνεύεται στενά και

μόνον σε μηχανικό εξοπλισμό ή/και πρόσωπα, εκτός εάν αυτά είναι όντως «αναγκαία». Όταν, όπως στην προκειμένη περίπτωση, το αντικείμενο για το οποίο θα προσφέρει πόρους ο τρίτος φορέας αφορά την μεταφορά εμπειρίας ή τεχνογνωσίας, τότε αυτή η «μεταφορά» δυνατόν να έχει άλλες μορφές, ο ακριβής καθορισμός των οποίων δεν αποτελεί απαίτηση του Νόμου ή των όρων. Προς ικανοποίηση του άρθρου 63.(1) του Νόμου, ο συγκεκριμένος τρίτος φορέας PARESA S.p.A παρέχει, μέσω του Εντύπου 11, την διαβεβαίωση και, εγγυάται ότι θα θέσει στην διάθεση του Επιτυχόντα όλους τους αναγκαίους πόρους για την ολοκλήρωση του έργου, ήτοι, την παροχή “know-how, expertise, experience, technical assistance” και, ουδεμία περαιτέρω απόδειξη ή υπόδειξη απαιτείται πέραν των αποδεικτικών στοιχείων ότι όντως κατέχει την εμπειρία αυτή και την επαγγελματική ικανότητα. Αυτά απαιτούνται από και δίδονται μέσω του Εντύπου 6 των όρων του διαγωνισμού. Ασφαλώς, η φυσική, ηλεκτρονική, ακουστική ή άλλως-πως παρουσία ανθρώπων του τρίτου φορέα στο έργο δεν αποκλείεται αλλά, η δηλωμένη εμπλοκή τους σε όργανα που απαιτούν οι όροι του διαγωνισμού δεν αποτελεί απαίτηση.»

Καθαρά και με σαφήνεια ο Τρίτος Φορέας δήλωσε ότι θα θέσει στη διάθεση των Αιτητών όλους τους αναγκαίους πόρους και αυτό οδηγεί σε πλήρωση του όρου. Η απουσία αναλυτικού καταλόγου των πόρων που θα δοθούν ώστε να αποδεικνύεται η μεταφορά εμπειρίας, προς περαιτέρω ικανοποίηση της Αναθέτουσας Αρχής, είναι ήσσονος σημασίας και η απουσία του ασφαλώς δεν μπορεί να οδηγήσει σε αποκλεισμό. Να μην ξεφεύγει δε από την προσοχή μας ότι, για να πληροί τις υπόλοιπες προϋποθέσεις ως Τρίτος Φορέας, αυτός έχει ήδη ελεγχθεί από την Αναθέτουσα Αρχή και διαπιστώθηκε ότι διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα (ήτοι την εμπειρία) όπως αυτά καθορίζονται στον όρο 8.8.2. για τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες. Η ερμηνεία της Αναθέτουσας Αρχής, ότι η απουσία ατόμων του Τρίτου Φορέα στην ομάδα έργου εξυπακούει ότι αυτός δεν έθεσε όντως στη διάθεση των Αιτητών την απαιτούμενη εμπειρία, δεν είναι βασισμένη στις πρόνοιες των όρων και πρέπει να θεωρηθεί λανθασμένη.

Από τα ανωτέρω καθορίζεται η επιτυχία της παρούσας προσφυγής αναφορικά με την κρίση της Αναθέτουσας Αρχής να θεωρήσει την προσφορά των Αιτητών απαράδεκτη. Θα προχωρήσουμε ακολούθως να μελετήσουμε τον ισχυρισμό των Αιτητών περί ακυρότητας της προσφοράς του Επιτυχόντα.

Τα θέματα που θίγουν οι Αιτητές ομολογουμένως αποτελούν τεχνικό αντικείμενο και, όπως πολύ ορθά υποδεικνύεται από την Αναθέτουσα Αρχή, η δικαιοδοσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών είναι να ελέγχει τη νομιμότητα της πράξης και δεν υπεισέρχεται σε τεχνικά θέματα για να διαπιστώσει, αξιολογήσει, ή επιλύσει τεχνικά ζητήματα, καθ' όσον αυτά αφορούν κατ' εξοχήν τη διοίκηση. Για το θέμα αυτό υπάρχει πλούτος σχετικής υποστηρικτικής νομολογίας⁶. Μένει μόνον να αποφασισθεί εάν η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής για κατακύρωση του διαγωνισμού στον Επιτυχόντα, είναι αποτέλεσμα δέουσας έρευνας και εάν η απόφαση αιτιολογείται πλήρως. Το θέμα αυτό δεν έτυχε επαρκούς υποστηρικτικής επεξήγησης από την Αναθέτουσα Αρχή, ούτε στην γραπτή της

---

⁶ Υπόθεση Αρ. 825/2018 *MEDIGENCE HOME HEALTHCARE LTD v. Δημοκρατίας*, ημερ. 28/04/2021:

«Στο σημείο αυτό, και σε άμεση συνάρτηση με τα αμέσως πιο πάνω, θα πρέπει να υπομνησθεί ότι κατά πάγια νομολογία, το ακυρωτικό Δικαστήριο δεν εξετάζει, ούτε αποφασίζει πρωτογενώς γεγονότα, ούτε βεβαίως και υποκαθιστά την κρίση της Διοίκησης, αλλά η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου εξαντλείται στην εξέταση τυχόν πλάνης περί τα πράγματα, κακής χρήσης της διακριτικής ευχέρειας και έλλειψης αιτιολογίας (βλ. *Αν. Οικονομίδης κ.α. v. Α.Η.Κ.*, ECLI:CY:AD:2020:C147, A.E. 140/2013, ημερ. 8.5.2020, *Ολυμπία Περίδη v. Δημοκρατία κ.α. (2007) 3 A.A.A. 543*, *LELLA KENTONIS INVESTMENT CO LTD v. Δημοκρατίας*, *A.E. 138/10 κ.α.*, *ημερ. 21.12.2016* και *Δημοκρατία v. Παπαξενόπουλου κ.α.*, ECLI:CY:AD:2016:C472, A.E. 114/13 ημερ. 6.10.2016).

αγόρευση ούτε και κατά την διάρκεια της ακρόασης, πέραν της αναφοράς πως «θεωρεί ότι η έρευνα που έχει διεξάγει ήταν, βάσει των δεδομένων που είχε ενώπιον της, καθόλα πλήρης, επαρκής και δέουσα υπό τις περιστάσεις.» και της παραπομπής [σε σχέση με το επίπεδο έρευνας που πρέπει να διενεργείται εκ μέρους της διοίκησης] στην απόφαση **FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS LTD ν. Δημοκρατίας, Α.Ε.** 34/2012, ημερ. 15.12.2017, όπου η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου⁷, εξετάζοντας το ζήτημα της υπό της Διοίκησης διενέργειας της δέουσας έρευνας, επεσήμανε ότι «το κριτήριο για την επάρκεια και πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση όλων των ουσιωδών στοιχείων, που παρέχουν και τη βάση για εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, αναλόγως συνυφασμένων με το αντικείμενο της διαφοράς, ανάγεται δε αυτό στη διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης». Εκεί που θα συμφωνήσουμε με την Αναθέτουσα Αρχή είναι στην αναφορά της ότι η έκταση, ο τρόπος και η διαδικασία έρευνας του υπό εξέταση θέματος, ποικίλει ανάλογα με το αντικείμενο του. Η δε έρευνα θεωρείται επαρκής εφόσον επεκτείνεται στη διερεύνηση κάθε γεγονότος που είναι σχετικό. Για να διαπιστώσουμε αυτή την έκταση, τρόπο, διαδικασία και επάρκεια της διενεργηθείσας έρευνας, εξετάσαμε το περιεχόμενο του Διοικητικού φακέλου στο οποίο εντοπίσαμε, μεταξύ άλλων

---

⁷ Με αναφορά στις Nicolaou ν. Minister of Interior a.o. (1974) 3 C.L.R. 189, Δημοκρατία ν. Κοινότητας Πυργών κ.α. (1996) 3 Α.Α.Δ. 503, Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας ν. Ζάμπογλου (1997) 3 Α.Α.Δ. 270, Χαράλαμπος Κύπρου Χωματένος ν. Δημοκρατίας, Α.Ε. Αρ. 102/09 ημερ. 14.03.2013 και Logicom Public Ltd ν. Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών κ.α., ECLI:CY:AD:2014:C24, Α.Ε. Αρ. 153/2009 ημερ. 14.01.2014

στοιχείων, τους καταλόγους βαθμολογίας των Τεχνικών Προσφορών οι οποίοι φαίνεται να καταρτίστηκαν από την Επιτροπή Αξιολόγησης με τρόπο που αντικατοπτρίζει την εκτίμηση της ως προς την ποιότητα των υποβληθέντων δεδομένων. Χωρίς να εξετάζουμε την διαδικασία ή το ύψος βαθμολόγησης, εντοπίσαμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης κατηγοριοποιούσε τα δεδομένα σε πολύ καλά, αρκετά καλά, ή σωστά και, βαθμολογούσε ανάλογα αποδεικνύοντας το επίπεδο ικανοποίησης της, βάση του σχετικού Όρου 11.3, *Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών*:

«11.3 Αξιολόγηση Τεχνικών Προσφορών»

1. Το Αρμόδιο Όργανο αξιολογεί την Τεχνική προσφορά των Προσφορών που κρίθηκαν αποδεκτές κατά τον έλεγχο των Προϋποθέσεων Συμμετοχής, προκειμένου να διαπιστώσει εάν ικανοποιούν τις απαιτήσεις του Αντικειμένου της Σύμβασης. Όσες Προσφορές δεν έχουν αποδεκτές Τεχνικές Προσφορές χαρακτηρίζονται απορριπτέες, καταχωρούνται σε ειδικό έντυπο καταγράφοντας τους ακριβείς λόγους απόρριψης για κάθε μια από αυτές και η Οικονομική Προσφορά δεν αποσφραγίζεται.
2. Το Αρμόδιο Όργανο Αξιολόγησης βαθμολογεί τις τεχνικές προσφορές των αποδεκτών Προσφορών σύμφωνα με τα κριτήρια του παρακάτω πίνακα.

Κριτήρια Αξιολόγησης	Συντελεστής βαρύτητας(%)
Α΄ ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Προσέγγιση και Μεθοδολογία	45%
<i>Κατανόηση των απαιτήσεων του Αντικειμένου της Σύμβασης</i>	20%
<i>Μεθοδολογίες, εργαλεία υποστήριξης και διασφάλιση ποιότητας</i>	20%
<i>Ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε δραστηριότητες και παραδοτέα</i>	45%
<i>Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του Αντικειμένου της Σύμβασης</i>	15%
Β΄ ΟΜΑΔΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ: Ομάδα Έργου	55%
<i>Οργανωτική αποτελεσματικότητα της Ομάδας Έργου</i>	25%
<i>Επιπρόσθετα προσόντα και εμπειρία των βασικών εμπειρογνομόνων της Ομάδας Έργου</i>	75%
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ	100%

1. Η βαθμολογία κάθε κριτηρίου καθορίζεται σε 100 βαθμούς το ανώτερο.
2. Η βαθμολογία κάθε επί μέρους κριτηρίου προκύπτει από το μέσο όρο της βαθμολογίας των μελών του Αρμόδιου Οργάνου και στη συνέχεια σταθμίζεται με το συντελεστή βαρύτητας του κριτηρίου αυτού και στρογγυλοποιείται στα 2 δεκαδικά ψηφία.
3. Το άθροισμα των βαθμών όλων των κριτηρίων θα αποτελεί το βαθμό της Τεχνικής Προσφοράς (Β.Τ.Π.) του κάθε Προσφέροντος.
4. Οι τελικοί βαθμοί των Τεχνικών Προσφορών θα καταχωρηθούν σε ειδικό έντυπο από το Αρμόδιο Όργανο με επαρκή αιτιολόγηση της βαθμολογίας.
5. Όσες προσφορές δεν έχουν αποδεκτές Προσφορές χαρακτηρίζονται απορριπτέες και η «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ» δεν αποσφραγίζεται.».

Δεν θεωρούμε απαραίτητη την οποιαδήποτε περαιτέρω ανάλυση προς απόδειξη δέουσας μελέτης και έρευνας⁸. Η συμμόρφωση της προσφοράς του Επιτυχόντα με το τεχνικό περιεχόμενο των όρων, είναι νομολογιακά εκτός της δικαιοδοσίας μας.

Με βάση όλα τα πιο πάνω ομόφωνα αποφασίζουμε ότι η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ακυρώνεται.

---

⁸ ΑΑΠ Προσφυγή Αρ. 3/2018 Κοινοπραξία «ΑΔΚ ΑΡΩΝΗΣ-ΔΡΕΤΤΑΣ-ΚΑΡΛΑΥΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Α.Ε. και Π. Νικολαΐδης και Συνεργάτες ΛΤΔ» ν. Αρχής Λιμένων Κύπρου ημερ. 25/07/2018, ΑΑΠ Προσφυγή Αρ. 21/2019 Newcytech Business Solutions Ltd ν. Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής ημερ. 8/1/2020, Υπόθεση Αρ. 174/2008 Epistele Communications and Media Ltd ν. Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, Υπόθεση Αρ.174/2008, ημερ. 13/10/2009